

Motion till riksdagen 2017/18:2814

av **Fredrik Malm m.fl. (L)**

Insatser för att hjälpa marockanska barn och unga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga lagstiftningen för att öka möjligheterna att omhänderta barn och unga som lever på gatan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler platser inom ramen för Statens institutionsstyrelse liksom nya former av boenden som är bättre anpassade till unga och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen måste få bättre möjlighet att ta fingeravtryck av unga som lever som gatubarn, för att därmed identifiera dem och hjälpa dem till ett bättre liv, bort från gatan och bort från kriminalitet och utsatthet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler insatser från svensk sida för att tillsammans med andra EU-länder trycka på hemländerna att ta emot och ta hand om sina unga medborgare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dessvärre har det blivit allt vanligare med unga som bor på gatan i våra större städer. Det handlar om personer som kommer från nordafrikanska länder, t.ex. Marocko. Många av dem är myndiga men där finns också barn. En del har familjer hemma som skickat iväg dem för att hitta jobb och försörjning i Europa. Andra är föräldralösa och har under många år av sina unga liv levt på gatan runt om i Europa och har nu också kommit till Sverige. När jobbchanserna är små livnar sig en del på brott, fickstöld och rån, och många är beroende av narkotika. De befinner sig i en mycket utsatt situation och riskerar själva att bli offer för människohandel och andra grova brott.

En del söker asyl när de kommer hit men de flesta saknar asylskäl. En person som saknar asylskäl ska lämna landet men i hemlandet saknas ofta framtidsutsikter och ett

ordnat mottagande. Många av de unga saknar id-handlingar, vilket gör att hemländerna inte ens vill erkänna dem som medborgare.

Det svenska samhället ställs inför en rad problem när det gäller dessa barn och unga. Barn och unga ska inte leva på gatan. Dessa unga lever under oacceptabla förhållanden där de riskerar att utsättas för brott och utnyttjas. Vårt samhälle är dock inte anpassat till unga som vistas här utan asylskäl och för vilka ursprungslandet inte tar något ansvar. Många av dessa barn och unga har förlorat allt förtroende för såväl samhället som vuxna generellt och därtill tron på en bättre framtid för sig själva. De ser ingen annan möjlighet än att leva på gatorna någonstans i Europa. Misstron mot samhället och vuxenvärlden gör att de ofta rymmer när samhället bistår med plats på olika boenden. Trots svårigheterna i att hitta fram måste samhället självklart agera för att hjälpa dessa barn och unga. Ungdomarna måste komma bort från sin brottsliga bana och kunna återvända till sina hemländer. För att kunna göra det måste de komma till en stabil livssituation.

Öka möjligheter till omhändertagande

Vad som gäller dessa barn och unga är tyvärr långt från glasklart eller enkelt. Socialsekreterare som har att fatta beslut om att omhänderta dessa unga vågar inte alltid sätta in de insatser som krävs av rädsla för att överskrida sina befogenheter. Det handlar bland annat om internationella konventioner som föreskriver att det är hemlandet som ska besluta om och ansvara för ett barns vård. Lagen om vård av unga behöver förtydligas för att i större utsträckning kunna tillämpas på unga som inte har uppehållsrätt i landet, om det krävs för att hålla dem borta från gatan.

Fler och bättre låsta boenden

Barn och unga ska i normalfallet inte inplaceras på låsta boenden men det måste vara möjligt när så är nödvändigt för att skydda barnet från att åter hamna i en farlig och utsatt miljö. Många barn och unga som skulle ha placerats på Statens institutionsstyrelses (Sis) låsta anstalter, hamnar i dag på olåsta HVB-hem eftersom det saknas Sis-platser. Många av dem rymmer och återvänder till ett liv på gatan i stor utsatthet. Det behövs nu fler platser på låsta Sis-hem, men det måste också skapas nya former av boenden som är bättre anpassade till unga. Särskilt för barn under 12 år måste det finnas bättre alternativ än en traditionell Sis-anstalt.

Bättre möjligheter att identifiera barn och unga

För att skydda barn och unga mot människohandel och andra grova brott måste det vara möjligt att identifiera dem. Samtidigt saknar många id-handlingar. Polisen måste få bättre möjlighet att ta fingeravtryck på unga som lever som gatubarn, för att därmed kunna identifiera dem och hjälpa dem till ett bättre liv bort från gatan, bort från kriminalitet och utsatthet. Att ta fingeravtryck ger bättre möjligheter att få fram en tillförlitlig identitet och därmed också skydda barnet.

Samarbetet med hemländerna

Få av ungdomarna har asylskäl. Insatser krävs för att tillsammans med hemländerna se till att det finns ett ordnat mottagande inklusive insatser som ger de unga hopp om framtiden. Det handlar om skola, utbildning och olika sociala insatser. Sverige är inte ensamt om att ha marockanska ungdomar på sina gator; de finns också i andra EU-länder. Det behövs betydligt mer insatser från svensk sida för att tillsammans med andra EU-länder trycka på till exempel Marocko. Marocko liksom andra länder måste medverka till att identifiera och ta emot sina egna medborgare. Sverige bör kunna bistå med pengar för att bygga barnhem där unga som saknar vårdnadshavare kan tas emot.

Fredrik Malm (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)